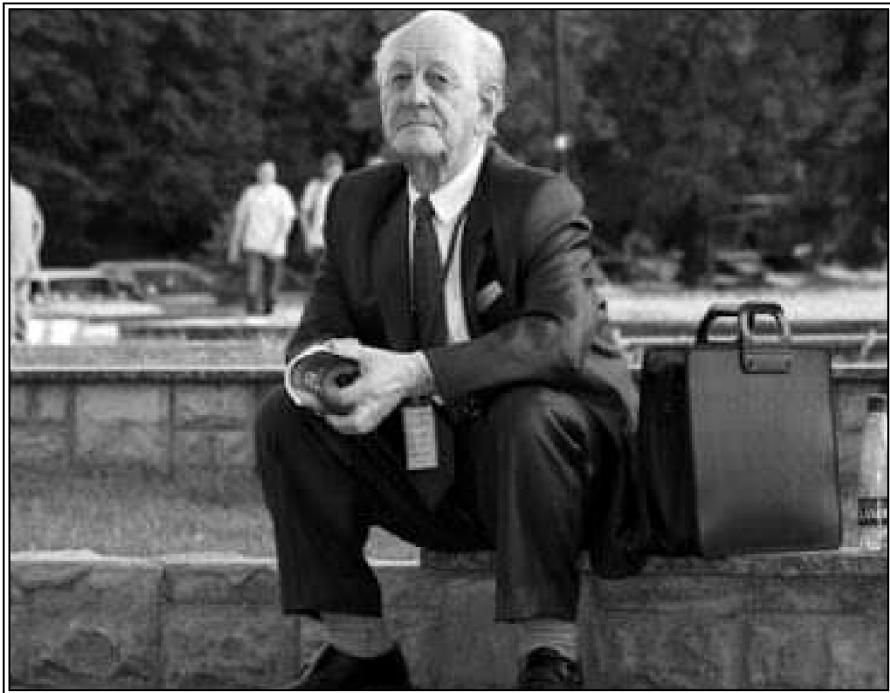




Kırım tatarlarının yenilikçi şairi: Riza Fazıl



Riza Emir oğlu Fazıl 30 may 1929-cu ildə Krimin Stalne bölgəsində anadan olub. 2016-ci ildə isə Simferopolda dünyasını dəyişib. Bu ömür aralığında o krim tatar yazarı və jurnalisti kimi tanınır.

Kırım Tatar Yazarları Birliğinin sədri (2008—2016) de olub. Ədəbi fealiyətine görə, Özbəkistan SSR-nin əməkdar mədəniyyət işçisi (1973) adına da layiq görürlüb. Kırım Muxtar Respublikasının

Əməkdar İncəsənət İşçisi (2010) ünvanını da alıb.

1944-cü ildə Krimdan deportasiya edilən Kırım tatarlarının bir hissəsi ilə birlikdə Kostroma vilayətinin Makarevski rayonuna köçürüldü. 1955-ci ildə Kostroma Sovet Ticaret Texnikumunu bitirmişdir. 1959-cu ildə Səmərqənd Sovet Ticarət İnstitutunun iqtisadiyyat şöbəsini bitirdi. Təhsilini bitirdikdən sonra bir müddət Qırğızistandan Oş şəhərində müfəttis

və baş mühasib kimi işlədi.

1965-1980-ci illərdə Daşkənddə mərkəzləşən "Lenin bayrağı" adlı krim tatar qəzetinin tərcüməçi və şöbə müdürü vəzifələrində çalışmışdır. Krima qayıtdıqdan sonda 1980-1994-cü illərdə "Yıldız" (Ulduz) jurnalının nəşriyyatında poeziya şöbəsinə rəhbərlik etmiş və məsul katibi olmuşdur.

2008-ci ildə Krim Tatar Yazarları Birliyinə rəhbərlik etmişdir. Krim tatar ədəbiyyatının populyarlaşdırılması ilə məşğul idi.

Kamenka mikrorayonunun müsəlman qəbiristanlığında dəfn edilmişdir.

İlk şeirlərini 1964-cü ildə "Lenin bayrağı" qəzetiçədə çap etdirdi. 1970-ci ildə onun "Navruz" (Novruz) adlı ilk şeir toplusu nəşr olundu. Şifahi xalq yaradıcılığının tədqiqi ilə məşğul olurdu, 1971-ci ildə krim tatar dilində "Kayda birlik — anda tirilik" ("Birlik olduğu yerde güclər") adlı zərbə-məsəl toplusu nəşr etdi. 1976-ci ildə qadın cəbhəci əsgərlər haqqında "Analar yaş ekende" ("Analar gənc olanda") xülasələr toplusunu nəşr etdi.^[1] "Tuvyan edebiyat" ("Doğma ədəbiyyat") adlı krim-tatar ədəbiyyatı üzrə dərslik və Aşık Umerin "Saylama Yeserler" seçilmiş əsərlərinən ibarət iki cildlik kitab hazırlanmışdır. Safer Nagaev ilə birlikdə "Kırımtatar ədəbiyyatı tarixine bir nəzər" kitabı nəşr etdirdi.

Kırımda İmam Abdulkait Səxtara ilə birlikdə Krim tatar dilinə "Buyuryınız dua-gal!" ("Müsəlman ayınlarının qaydalar və üsulları") və "Quran'ı" tərcümə etmişdir.